

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema
ARMOEDE



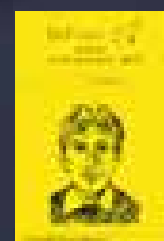
Van hulpeloos naar hulpverlener

Onveilige thuissituatie kan leiden tot
dak- of thuisloze jongeren

VERDER IN DIT NUMMER

- Schulden maar niet schuldig
- Daklozenbeleid in Noord-Nederland

DAILY PAPER



PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge



Wat is echte rijkdom?

Verschillen tussen rijkdom en armoede waren vroeger groot: het letterlijk overleven en het verdienen van een goed belegde boterham waren het belangrijkste. Tegenwoordig moet je ook je hoofd letterlijk boven water kunnen houden, want financiële tegenslagen kan vrijwel niemand ontlopen.

Ergens in Amerika woonde een man die eigenlijk alles had: heel veel geld, omdat hij een zakenimperium opbouwde, in verschillende staten. Eigenlijk kon hij alles doen wat 'ie wilde, totdat hij ziek werd. Uiteindelijk kwam hij terecht in de molen van een neerwaartse spiraal: met de business ging het ook steeds slechter: de man kreeg schulden en werd gezond, maar ook armer. Tijdens zijn zwerftochten ontmoette hij een spiritueel persoon, een Sikh: deze sprak hem aan en vroeg: 'Wat heb je nu het meest nodig?' De man had honger en antwoordde: 'Iets te eten.' Zijn wens werd vervuld en tijdens de maaltijd bespraken zij veel. Later ontdekte de ex-miljonair dat het gesprek met die Sikh het mooiste van zijn hele leven was: "Het voelde als echte rijkdom", sprak hij.

We hebben elkaar nodig: al is het om support en begrip te krijgen van organisaties die armoede bestrijden of gewoon een warm gesprek van mens tot mens.

Anna de Ruiter

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is 90 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

REDACTIE

Marja Hillenga
Cherinda Zwier
Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Robert van Bergen
Bert Loos
Annelies Romers
Ella Huizinga

Marieke Werkman
Wietske Aupers
Rudy Vane
Robby Bakker
Frits Croes
Maarten Vermeulen
Bas Wollinga

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

VORMGEVING
Emese Bissels

EINDREDACTIE
Sofie Risamena

FOTOGRAFIE

Suzanne Posthumus
Jaap ten Hoove
Frits Blom
Bachir Benchagra

Chico Bolt
Wim Mijllof
Theo Koelmans
Lucas de Wit

VASTE COLUMNISTEN

Gerard Lohuis
Fokko Oldenhuis
Natalja Oosterbaan
Chantal Kuipers
Gerlinde Spaan

Jaap Krol
Wilma Bouma
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman

FOTOGRAFIE COVER
Frits Blom

STRIP

Ida Dijkhuis

PUZZEL

Luuk Kobes

ILLUSTRATIES

Paul Kimkes
Robby Bakker

DRUK

Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Eddy Posthumus

Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

ISSN
2405-769X

WerkPro

SpinLink

INHOUDSOPGAVE

VOEDSELBOS VOOR BOERAKKER EN LUCASWOLDE

4

Met het voedselbos denken we de dorpen weer aantrekkelijker te maken voor jong en oud.' 'Daarnaast leveren we een bijdrage aan biodiversiteit',



10

SCHULDEN MAAR NIET SCHULDIG

Voor veel mensen is het vaak moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. Aan het eind van hun inkomen houden ze een stukje maand over. Alle goede intenties ten spijt, zakken zij steeds verder weg in het schuldenmoeras.



LEVEL UP EEN LESPAKKET OVER SCHULDEN VOOR ÉN DOOR JONGEREN

14

In opdracht van DUO hebben de overheidsdienst en Studio SpinLink, de multimedia studio van WerkPro, een lespakket met app ontwikkeld. Doel van dit lespakket is om problematische schulden bij mbo-jongeren te voorkomen.

20

DAKLOZENBELEID IN NOORD-NEDERLAND

In dit nummer de tweede aflevering waarin wethouder Hilde Tjeerdema de situatie in Friesland schetst en haar visie op het daklozenprobleem geeft.



Marieke Werkman

6

Mantelkat

22

Gekkenwerk

7

Bie pad en weg

23

Mea Sententia

8

Kruiswoordcrypto

23

Werk in uitvoering

9

Horoscoop

24

Kunst op straat

12

Straatklinkers

25

Het bijzondere geluk

13

Businesscluboverzicht

26

Koken met een missie

17

Opvanginstellingen

27

Recht en krom

18

Straatkanjer

28

Jaap Krol

19

Voedselbos voor Boerakker en Lucaswolde

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Frits Blom**

In de negentiende eeuw werden bij kerken veel vruchtbomen geplant om de arme mensen van de nodige vitaminen te voorzien. In oogsttijd kon men bij de pastoor twee emmers halen om die vervolgens te vullen met appels en peren. In de huidige tijd worden plukbossen niet gerealiseerd voor arme mensen, maar ter stimulering van biodiversiteit, natuureducatie en leefbaarheid. De coöperatie Energiebos Boerakker heeft dan ook vergevorderde plannen om aan de rand van Boerakker een voedselbos te realiseren. Inzet is de leefbaarheid van de dorpen Boerakker en Lucaswolde te vergroten. Het land is aangeschaft waarop varkens door de grond wroeten om het zogenaamde dode land weer tot leven te wekken. De plannen zijn getekend en klaar, de eerste vijftig bomen zijn geplant, maar er komt een hoop geduld aan te pas.

‘De dorpen Boerakker en Lucaswolde groeien al een aantal jaren’, vertelt Renze de Wind (70), bestuurslid van de Energiebos coöperatie. ‘De voorzieningen nemen echter gestaag af. Met het voedselbos denken we de dorpen weer aantrekkelijker te maken voor jong en oud.’ ‘Daarnaast leveren we een bijdrage aan biodiversiteit’, vult bestuurslid Ton Aarsman (67) aan. ‘Met name mijn generatie heeft roofbouw gepleegd op de aarde. Maar ik wil de wereld voor mijn kinderen en kleinkinderen beter achterlaten dan ik hem gevonden heb. Dat is mijn drijfveer.’

Diversiteit

Beleving en educatie staan daarbij centraal. Renze: ‘De jeugd komt steeds verder van de natuur af te staan. Wij willen hen laten ervaren wat de natuur doet, hoe groente, voedsel dus, groeit. Dit kan door trainingen, workshops, maar ook zelf de tuin ompspitten. In de plannen is ook ruimte voor het oprichten van een speel- en ontmoetingsplek voor het dorp. Natuurlijk is er gedacht aan hoogte- en/of niveauverschillen, een drinkplaats voor dieren en ook in de beplanting moet veel variatie zitten. Zo is er bijvoorbeeld een werkgroep die onderzoekt of het mogelijk is om een deel van het terrein te laten verschraken.’

Prettig voelen

‘Het moet een plek worden waar iedereen uit het dorp zich prettig voelt. Daarnaast moet er een pluk- en wandelbos ontstaan waar, met name vruchtbomen en struiken die hier thuishoren geplant worden, alsook allerlei bessensoorten. Naast een grote groentetuin met verkooppunt voor streekproducten en de oogst van de tuin, zou er ook een schooltuincomplex gerealiseerd kunnen worden. Die lijn voortzettend zijn er ook plannen voor een egel-wal, waarbij de egels dienen als natuurlijke slakkenverdelgers.’

Onderhoud

‘Een en ander zou onder begeleiding onderhouden moeten worden door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, mensen met een persoonsgebonden budget en vrijwilligers. Een groot deel van de kosten zou gedekt moeten worden door de verkoop van producten. Daarnaast kunnen inwoners van beide dorpen als het ware participeren in het bos en betalen een soort lidmaatschap. Daarvoor krijgen zij dan korting op de producten’, meent Renze.

Ons Bos

‘Je kunt het vergelijken met het dorpshuis. Na een aantal jaren wordt het dorpshuis Ons Dorps huis. Zo moet het met het bos ook gaan. Nu is het nog het Boerakker Bos, maar hoe mooi zou het maar zijn als het Ons Bos wordt’, aldus Ton. Volgens de mannen zou het fantastisch zijn om over een paar jaar door een jong bos te kunnen lopen waar het gonst van allerlei soorten insecten, waar de nestkastjes vol zitten en waar de jongere generatie van Boerakker met hun kinderen een wandeling maakt door Ons Bos. Dat is niet alleen biodiversiteit, maar een verrijking voor Boerakker, Lucaswolde en de wijde omtrek. ♦



Slecht geweten



MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

Samen met mijn moeder ging ik als kind wekelijks mee om boodschappen te doen in de plaatselijke supermarkt. Onderweg naar huis peuzelde ik eens in de auto een snoepje op. Ze zag dit en vroeg: 'Hoe kom jij aan die rol snoep?' Ik was me van geen kwaad bewust en zei: 'Die lag bij de kassa en de snoepjes zagen er zo lekker uit.' Mijn moeder trapte resoluut op de rem en keerde de auto om. We reden terug naar de winkel. Ze zei tegen me dat de rol snoep niet betaald was en dat ik het terug moest geven. Verbouwereerd gaf ik met een kleverige hand de overgebleven snoepjes terug aan de winkelmedewerker. Dit is me altijd bijgebleven.

Als twintiger verhuisde ik van het platteland naar de stad. Ik kwam erachter dat hier andere ongeschreven regels gelden. Mijn fiets werd gestolen, ook al stond deze gewoon op slot. Via een vriendin hoorde ik dat je een fiets in de binnenstad sowieso met twee kettingsloten moest vastzetten. Anders vroeg je er volgens haar zelf om.

Nadat mijn brik voor de zoveelste keer was gestolen, kocht ik via Marktplaats een stoere zwarte opoefiets. Trots fietste ik door de straten. Op een dag ging ik naar de bibliotheek. De fiets zette ik uiteraard op slot. Nadat ik boeken had uitgezocht kwam ik terug bij de fietsenstalling. Ik keek om me heen en dacht even op de verkeerde plek te staan. Nadat ik alle karretjes van dichtbij had bekeken was het duidelijk. Mijn stalen ros was al na twee weken gestolen. Ik vloekte hardgrondig en liep nog een keer langs de fietsrekken. Maar geen opoefiets te bekennen.

Op weg naar huis liep ik voorbij een stevig uitziende tweewieler. Deze stond scheef tegen een hek geparkeerd. Ik keek ernaar. Er zat geen slot op. Vreemd. Het leek erop alsof deze fiets er zo voor mij was neergezet. Door de straat liep ik heen en weer. Twijfelend over wat ik zou doen. Na moed te hebben verzameld greep ik het stuur beet om te kijken of de fiets echt vrij stond. Ja, dit was het geval. Mijn hart ging als een razende tekeer. Door niet al te verdacht te lijken sprong ik op de fiets en racete naar huis. Hierna heb ik hem rood geschilderd. Daarna fietste ik op de rode fiets door de stad. Iedere keer dat ik ingehaald werd door een politieauto dacht ik te worden aangehouden.

GEK KEN WERK



Emotioneel verdwaald

Door **Gerard Lohuis** Fotografie **Kat Jayne**

Dankzij hun zakenimperium hebben ze een goed leven. Zij beschouwt zichzelf als betrokken bij haar personeelsleden en kan soms uren achtereen met een van haar medewerksters in gesprek zijn wanneer ze het interessant vindt. Dat anderen op zo'n moment een stapje harder moeten lopen, deert haar niet. Als zij maar dat goede gesprek kan voeren. Een dag erna kan ze datzelfde personeelslid voorbijlopen en niet zien staan. Ze is dan op zoek naar een ander waar ze haar hulpverlenersobsessie op kan uitoefenen. Ze kan ook dagen niet op haar werk komen en alleen orders uitdelen zodat het bedrijf blijft draaien. Op de werkvloer kijken mensen niet vreemd op wanneer ze zomaar uitbarst wanneer haar iets niet zint. Dan moet iemand de volle laag incasseren en moet het niet wagen om zich daar later over te beklagen. Dankzij haar vader heeft ze het familiebedrijf toebedeeld gekregen. Deze heeft er jaren over gedaan om het bedrijf succesvol te laten zijn en was graag gezien vanwege zijn sociale inborst.

Ze heeft haar man meegezogen in het bedrijf, waardoor hij materieel gezien over alles kan beschikken waardoor hij voor de buitenwereld het imago heeft opgebouwd van een selfmade man. Het horloge, de auto, het comfortabele jasje, alles ademt een sfeer uit van macht en aanzien. Zelfbewust staat hij in het leven. Hij werkt hard voor het bedrijf en is 's avonds laat nog bezig met regelzaken en verslaglegging. Hij heeft nauwelijks tijd voor zichzelf, laat staan voor zijn vrouw. Hoewel ze zo'n twintig jaar getrouwd zijn, is er van de

oorspronkelijke liefde weinig meer over, behalve hun zorg voor Peter. Die zit tegenover me en heeft zich gemeld vanwege dwanghandelingen en angstklachten. Hij vertelt hoe zijn ouders al jarenlang op gespannen voet met elkaar leven en het laatste jaar volledig langs elkaar heen een eigen leven leiden. Vader heeft geen tijd en is altijd met zijn werk bezig. Moeder heeft een nieuwe vriend met wie ze haar vrije tijd doorbrengt. Peter heeft zijn kinderjaren bij diverse opvoeders doorgebracht. Dan weer eens bij oma van moederskant, dan bij moeder van vaderskant en ook een tante is lange tijd in beeld geweest. Steeds weer werd hij aan de zorg van een ander toevertrouwd. In materiële zin heeft het hem aan niets ontbroken. Het is hem goed ingepeperd dat hij veel aan zijn hardwerkende ouders heeft te danken en zelf begrijpt hij niet waarom hij allerlei onverklaarbare angsten heeft.

Hij heeft een week geleden te veel pillen ingenomen en voor hem hoeft het leven niet meer nadat zijn vriendin hem 'een watje' heeft genoemd en de relatie heeft beëindigd. Ik word gebeld door zijn moeder die vindt dat Peter liefdevolle hulp nodig heeft en beschermd moet worden tegen de harde buitenwereld. Wanneer vader de dag erop belt en vindt dat Peter "hard moet worden aangepakt", wordt het duidelijk dat Peter in geen enkele wereld leeft waarin hij begrepen wordt.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT



Mea sententia

Door **Rudy Vane**

GELD EN GELUK, TEGENSTRIJDIG OF NIET?

Wat is armoede? Is dat als je onvoldoende geld hebt om in je minimale levensbehoeften te voorzien? Ben je arm als je in de bijstand zit? Volgens Van Dale kan arm ook betekenen, beklagenswaardig. Met die betekenis hoeft iemand in de bijstand niet per se arm te zijn. Als je weinig nodig hebt, niet te duur woont en zuinig bent met energie, kan je met een uitkering toch geld overhouden om nog leuke dingen te doen. Dan ben je niet beklagenswaardig. Daarentegen kun je veel geld hebben, maar verder geen vrienden of andere contacten, of een slechte gezondheid hebben. Dan ben je wel beklagenswaardig, dus arm?

Ik las een mooie zin: Geld en geluk alliteren wel, maar hebben geen klap met elkaar te maken. Je kunt gelukkig zijn zonder geld en ongelukkig met geld. Ik heb in het tv-programma Steenrijk, Straatarm mooie voorbeelden hiervan gezien. Een 'arm' gezin ruilt een week met een 'rijk' gezin/persoon/stel. Dan blijkt het 'arme' gezin te ontdekken dat het wel even leuk is om veel geld te hebben, maar dat het leven van de 'rijken' ook zijn beperkingen kent. Weinig tijd voor elkaar of voor de kinderen, een drukke agenda, veel werken. De 'rijken' ontdekken juist de gezelligheid om samen spelletjes te doen, tijd met elkaar door te brengen, andere mensen te ontmoeten. Mijn indruk is dat de 'rijken' meer meenemen om thuis te veranderen dan de 'armen'. Die laatsten beseffen dat rijkdom ook niet alles is, geluk zit in andere dingen.

Voor de mensen die echt niet kunnen rondkomen met het kleine beetje geld dat ze hebben wordt gelukkig veel gedaan. Je hebt de voedselbank, weggeefwinkels, vakantiebank, gemeentelijke regelingen voor onderwijs en sport, et cetera. Ook wordt er voor hen hier en daar wat georganiseerd zodat ze mensen kunnen ontmoeten en er even uit kunnen zijn. Maar hoe zit dat voor die mensen die wel geld hebben maar verder contactarm zijn, geen netwerk hebben, niet weten hoe ze prettig in de samenleving kunnen functioneren? Laten we die aan hun lot over, want ze hebben toch geld genoeg om zelf iets te regelen. Of zouden we die ook actief moeten benaderen en hen net zo goed helpen als we de minderbedeelden doen. Betrek hen bij de activiteiten die ook voor de onderkant van de samenleving georganiseerd worden, breng ze samen. De rijke kan zich heel gelukkig voelen als hij/zij ziet dat anderen blij worden van iets waar hij/zij aan bijgedragen heeft. Zo vang je twee vliegen in één klap!

WERK IN UITVOERING



Van iets ouds iets moois maken

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Theo Koelmans**

'De fiets moet in perfecte staat zijn, als 'ie het pand uitgaat.' Bert Hermelink (54) vertelt enthousiast over zijn werk, het opknappen van oude kinderfietsen voor het ANWB Kinderfietsenplan. Mensen die een kinderfiets overhebben kunnen die doneren op verschillende inleverpunten in het land, bijvoorbeeld bij WerkPro Assen, waar Bert ermee aan de slag gaat. De opgeknapte fietsen zijn bestemd voor kinderen uit arme gezinnen. Bert: 'Ze gaan naar de gemeente, krijgen een formulier en mogen hier een fiets uitkiezen. Wij maken hem gebruiksklaar en drie weken later mogen ze hem ophalen. We proberen de kinderen een zo mooi mogelijke fiets te geven. Ik kijk hem helemaal na en wat er nieuw op moet, haal ik uit het magazijn. Als 'ie klaar is poets ik hem even helemaal op. Dan worden de mensen die hem hadden uitgekozen gebeld en mogen ze hem ophalen. Het is mooi werk om te doen, je maakt van iets ouds iets moois. En die kinderen zijn zo blij, dat is niet in woorden uit te drukken. Ik werk nu vier jaar voor het Kinderfietsenplan. Het is onbetaald, dat is jammer, maar je hebt wel eer van je werk. Voor ik hier kwam had ik een moeilijke periode, ik dronk veel en sliep bij het Leger des Heils. Inmiddels heb ik alles weer opgebouwd en misschien ga ik binnenkort zelfs weer ergens betaald aan de slag. Dat voelt goed.'

Schulden maar niet schuldig

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Lucas de Wit**

Voor veel mensen is het vaak moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. Aan het eind van hun inkomen houden ze een stukje maand over. Alle goede intenties ten spijt, zakken zij steeds verder weg in het schuldenmoeras. Bij elke keer dat de bel gaat, verschuilen ze zich achter de bank om de deurwaarder te ontlopen. Dat geeft stress en werkt verlamdend. Depressie en apathie liggen op de loer. Conny Eldering (61) en Martin Rezelman (57), ervaringsdeskundigen op het gebied van schulden en armoede, zijn daarom in De Hoogte (wijk stad Groningen) begonnen met Burgerperspectief Samen Schuldenvrij.

‘Armoede ligt altijd op de loer en kan iedereen overkomen’, vertelt Conny Eldering roerend in zijn koffie achter zijn gezellig rommelige bureau. ‘Je verliest je baan, komt als verliezer uit een vechtscheiding, je bedrijf gaat failliet door corona. Dingen die vaak buiten je om gebeuren en veel gevolgen hebben.’ Mensen schamen zich daar vaak voor en proberen op allerlei manieren de schijn hoog te houden. Er ontstaat geldstress en dat veroorzaakt bij veel mensen zelfs fysieke klachten.

Niet schuldig!

Ook het beeld dat men heeft van mensen met schulden draagt niet bij aan een houding die openstaat voor verandering. Rezelman: ‘Door de problematiek worden de mogelijkheden om te denken in oplossingen beperkt, daarom maakt men soms verkeerde keuzes. Door de buitenwereld wordt dit gezien als: dom, ze willen niks en zijn lui, terwijl ze eigenlijk hun eigen situatie niet meer goed kunnen overzien. Maar het kan ons allemaal overkomen. Je mag dan wel schulden hebben, maar dat maakt je niet schuldig.’ ‘En daar willen wij wat aan doen’, vult Eldering aan.

Noaberschap

Eldering meldt vervolgens: ‘Vanuit noaberschap wordt het individuele schuldprobleem een verantwoordelijkheid voor een groep mensen die vrijwillig helpen vanuit het hart, vanuit betrokkenheid. Allereerst worden de schulden aangepakt en van daaruit kunnen we samen kijken naar een andere toekomst. Als de dagelijkse stress over geld is weggenomen is er weer ruimte voor andere dingen zoals: wat vind ik leuk, waar ben ik goed in en welke stappen moet ik nemen om mijn droom te realiseren.’

Gezamenlijkheid

‘Ons netwerk is gigantisch. Wij werken samen met veel vrijwilligersorganisaties, de GKB, beleidsafdelingen van de gemeente, WIJ-teams en individuen uit de wijk. Burgerperspectief gaat als het ware naast de persoon met schulden staan en geeft hem het vertrouwen, de steun en vaak ook de middelen om zijn situatie het hoofd te bieden. Geen enkele situatie met schulden

is gelijk. Iedereen verdient maatwerk, maar het blijft wel een collectieve verantwoordelijkheid. Door alles op elkaar af te stemmen ontstaat uit gezamenlijkheid een individueel traject’, aldus Rezelman.

Gelijke kansen

Samen schuldenvrij werkt dan ook met buddy’s. ‘Het wegnemen van de financiële beslommingen, door samen twee keer per week de post te openen, de angst voor de deurwaarder weg te nemen, leidt naar de tweede stap. En dat begint klein. Zelf zijn eigen verhaal vertellen bij de sociale dienst is al een enorme vooruitgang. Dat is goed voor het zelfbeeld. “Verrek dat wat ik vertel, daar wordt naar geluisterd”. Daardoor krijgen zij langzaam weer de regie over hun eigen leven met daar waar nodig ondersteuning van het maatje. Alleen al het idee dat zij er niet alleen voor staan heeft zo’n positief effect. Door het delen van de verantwoordelijkheid ontstaat er eigenlijk al perspectief. Het feit dat je schulden hebt, wil niet zeggen dat geen gelijke kansen verdient als een ander. Om deze gelijke kansen te realiseren, is een ongelijke behandeling nodig. Van onderaf: wat heb jij nodig om weer te geloven in een toekomst’, meent Rezelman.

Europese subsidie

Overigens is de benadering van Burgerperspectief Samen Schuldenvrij zo uniek, dat het Europees Sociaal Fonds het initiatief beloond heeft met een aanzienlijke starterssubsidie. ‘Als het in De Hoogte succesvol is, kunnen we het misschien uitrollen over de hele stad’, zeggen Conny en Martin in koor. ♦

Links **Martin Rezelman** Rechts **Conny Eldering**

Langzaam weer de regie krijgen over hun eigen leven

KUNST OP STRAAT



Pedagogische armoede

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Theo Koelmans**

Je moet er even de gebaande paden voor verlaten, maar in de binnenstad van Groningen staat een allervriendelijkst kijkende man verstopt. De mond verwrongen in een grimas, gluurt hij om het hoekje van de Oude Kijk in 't Jatstraat naar de maatschappij van alledag. Wie is deze snuiter op het binnenplein van het Universiteitsmuseum?

Het betreft een gietijzeren borstbeeld van Theodorus van Swinderen (1784-1853). Het dateert uit 1861 en is van de hand van Johannes Egenberger. Van Swinderen was een geboren Groninger die het licht zag op het Martinikerkhof, in het huidige Feithuis. Hij maakte onderdeel uit van een patriciërsfamilie, die hem een vrome, christelijke opvoeding gaf met morele normen.

In zijn latere leven verwierf Van Swinderen academische beruchtheid. Hij promoveerde op een drietal proefschriften in de wis- en natuurkunde, letteren en rechten, maar voelde zich onder invloed van zijn diepreligieuze opvoeding, lang schuldig dat hij geen theologie was gaan studeren. Zijn morele verlichtingsovertuigingen zouden hem de rest van zijn leven blijven achtervolgen. Van Swinderen had een brandend verlangen om het volk “op te voeden” en hij hoopte dat een functie als hoogleraar hem hiertoe in staat zou stellen. In 1814 werd hij tot zijn teleurstelling niet benoemd tot professor in de filosofie, maar in de

natuurkundige wetenschappen aan de Hoogeschool van Groningen. Aanvankelijk hield hij zich nog aan de thematiek en probeerde hij zijn colleges interessanter te maken door beeldend les te geven. Hiermee maakte hij zich al snel populair als docent.

Mettertijd deed er zich echter een omslag voor, toen Van Swinderen steeds meer bevangen werd door zijn pedagogische bevoegdheid. De nadruk verschoof langzaam maar zeker van de natuurkunde naar colleges over gedragsethiek. Een beetje zoals mijn eigen scheikundeleraar die destijds liever de verhalen van Roald Dahl voordroeg tijdens de lessen en daar zelf nog het meest om moest lachen. Er kwamen steeds minder natuurkundestudenten opdagen voor Van Swinderens colleges en steeds meer studenten van andere opleidingen. Dit maakte hem een vreemde eend in de bijt.

Uiteindelijk hield hij zich meer bezig met het herdenken van historische personen, de ontwikkeling van een vaderlandsgevoel in Groningen en het bijeenbrengen van een collectie voor het Museum van Natuurlijke Historie (die toentertijd bestond uit welgeteld één rugschild van een schildpad) dan met academische publicaties. Ook herstelde hij de viering van het Gronings Ontzet. Het leverde hem geen wetenschappelijke eretitels op, maar wel een ridderorde, een monument en een straatnaam.

Het bijzondere GELUK

Meisje op het bankje

Door **Chantal Kuipers**

‘Waarom zoek je altijd zulke mensen op?’ Een vriend zit naast me op het bankje bij het station terwijl ik mijn verhaal houd. Ik haal mijn schouders op want voor mij is het een kwestie van buiten jezelf om kijken. Hoe graag ik ook denk dat de wereld om mij draait, het tegendeel is vaak waar. Naast mij zijn mensen met eigen zorgen en gedachten.

Ik vertelde hem hoe ik zes weken geleden, met iets te veel bier op, slenterde door de stad. De nacht was gevallen, maar midden in de stad leeft het altijd. Net toen ik naar huis wilde gaan zag ik haar daar liggen. Een meisje dat nauwelijks ouder kon zijn dan mijn eigen dochter. ‘Wat doe je hier?’ Ik strompelde naar haar toe omdat ik bedacht dat een grote stad onveilig kon zijn voor een vrouw alleen. Ze rook naar alcohol en jointjes en het leek alsof ze dingen die achter mij gebeurden interessanter vond dan wat ik haar te zeggen had. ‘Ik ben op wereldreis.’ Ze wees naar de koffer die open op de grond lag. Ik zag een T-shirt en bh’s en alles wat misschien haar hele leven was. ‘Je moet hier niet slapen, dat is gevaarlijk.’ Ze keek me glazig aan en haar ogen vielen dicht. Ze murmelde dat ze niet ging slapen, maar dat ze heel diep wilde uitrusten. ‘Waar woon je? Ga naar huis, en als je dat niet wilt, ga dan met mij mee. Hoe oud ben je?’ Ik wilde dat ik overkwam als een moeder, maar realiseerde me al snel dat

jonge meisjes in je huis uitnodigen geen goed idee was. ‘Ik slaap niet, ik rust. Ik ben 18, maar voel me 16.’ Ze trok de slaapzak over zich heen en ik bedacht me dat ik geen optie meer had dan de politie te bellen. ‘Mevrouw, waarom maakt u zich zo’n zorgen?’, de vrouw aan de andere kant van de lijn voelde niet de urgentie die ik had. Want hoe legde ik uit dat als mijn kind op reis zou gaan, ik ook zou willen dat iemand op haar zou passen. Dat ik me geen zorgen zou maken omdat ik wist dat er ergens waar mijn kind was ook moeders waren die op haar letten, ook als ze schreeuwde dat ze geen hulp nodig had. ‘Goed, ik stuur iemand naar u toe.’ Ik zette mezelf aan de andere kant van het bankje van waar ze sliep. Slapen zou vast goed voor haar zijn. Twee uur later zat ik er nog en nog steeds was er geen politie te bekennen. Ik belde nog maar een keer. ‘Kunnen jullie asjeblieft komen?’ Ik merkte dat ik moe en huilerig werd. ‘Waarom bent u daar nog, ze kan wel blijven liggen.’ De vrouw had het vaker meegemaakt. Maar ik dacht eraan dat het behalve tijd, niets zou kosten. Behalve dat de jonge vrouw in kwestie nog even kon dromen over de reizen die ze morgen zou maken. ‘Weet u, hoe arm ben je als je niet meer kunt geven, ik gaf haar iets van mijn tijd.’ De vrouw aan de andere lijn gaf geen antwoord. Het werd een lange nacht.



LEVEL UP



Een lespakket over schulden voor én door jongeren

Door Robert van Bergen Fotografie Don de Ruiter

In opdracht van DUO hebben de overheidssdienst en Studio SpinLink, de multimedia studio van WerkPro, een lespakket met app ontwikkeld. Doel van dit lespakket is om problematische schulden bij mbo-jongeren te voorkomen.

Maatschappelijke rol

De meeste mensen kennen DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) wel van de studiefinanciering en het lesgeld. Omdat schulden, en vooral de zorgen over schulden, voor veel stress en schooluitval zorgen, vindt DUO het belangrijk om op dit punt voorlichting te geven. Josée van Delden is al jarenlang medewerker van DUO. 'De afgelopen jaren houd ik me bezig met de schuldenproblematiek. Naast LevelUp heb ik aan projecten als "Jouw Schuld is Jouw Schuld" en het proefveld "Onderwijs op maat" gewerkt. Dit laatste project was gericht op (ex-)dak- en thuislozen. Deze jongeren kregen sneller hulp, zodat ze niet gefrustreerd raakten door schulden.' Hierdoor werd schooluitval voorkomen.

Samenwerking

Josée vertelt: 'Binnen DUO kwam de opdracht bij ons om een lespakket problematische schulden te ontwikkelen. In een eerder project met dak- en thuislozen hadden we al samengewerkt met WerkPro. Bij het project was voor en door jongeren een belangrijk uitgangspunt. Zo kwamen we via WerkPro terecht bij Studio SpinLink.' Voor het technische

deel van de app schakelde SpinLink zelf Appademic in, een website- en app ontwikkelaar. Om de zes weken werd een brainstormsessie gehouden bij Jimmy's, een jongerencentrum in de Herestraat in Groningen. 'Naast de jongeren van Jimmy's waren daar ook mensen van verschillende instanties bij aanwezig, zoals medewerkers van DUO, mbo-jongeren, docenten van twee ROC's, het Noorderpoort en het Alfa-college.' De brainstorm begon altijd met gezamenlijk pizza eten, wat uitstekend werkte voor een goede samenwerking. Vervolgens werd in kleine groepjes over het onderwerp van de avond nagedacht, waarna verschillende ideeën met elkaar werden vergeleken. Daar kwam elke keer weer veel bruikbare informatie uit.

Input

Een van de eerste beslissingen was de vorm. 'Uit de input van docenten op het mbo kwam naar voren dat je met iets beeldends moet komen, omdat jongeren tegenwoordig nog maar weinig lezen. Daardoor kwamen we op een app, omdat een app heel toegankelijk is.' De doelgroep van het lespakket zijn jongeren op het mbo, niveau 1 en 2, waardoor



Links naar rechts: Robert, Sjors, Dominique, Deliane, Josée

de toegankelijkheid een belangrijke focus was. 'Het leuke van de brainstormsessies was dat echt iedereen meedacht, ook de jongeren. Dat is echt de kracht van dit project', vertelt Josée trots. 'We leerden daar ook dat sommige ideeën die wij hadden niet werkten. Zo hadden we een opdracht bedacht in de supermarkt. Toen kregen we van de jongeren te horen dat ze nog helemaal niet bezig zijn met boodschappen doen.' Ook buiten de brainstormsessies om kwam bruikbare input.

Animaties, woordenlijsten en games

Met de informatie van de brainstormavonden bij de hand gingen de jongeren van SpinLink aan de slag. Zo hebben ze de animaties en ideeën voor de games uitgewerkt. De app LevelUp van Appademic heeft zeven verschillende levels en elk level heeft dezelfde opzet: een animatie, een

woordenlijst en een game. In de animatie worden twee klasgenoten gevolgd, Kevin en Anita, die tegen verschillende situaties aanlopen die met geld te maken hebben. Het eerste level bestaat bijvoorbeeld uit informatie over studiefinanciering. Er is ook een level over verleidingen, "tegen welke verleidingen lopen jongeren aan?". De games vormen samen een grotere game, waarbij jongeren virtueel geld kunnen verdienen en aan het eind kunnen ze hun scores vergelijken. Hoe beter ze de verschillende games spelen, hoe meer geld ze daarmee in de game verdienen. Wanneer in de animaties of elders in de app instanties of andere lastige woorden worden genoemd, worden die kort en helder uitgelegd in de uitgebreide woordenlijst. Zo kan iedereen de app gebruiken, ook als Nederlands niet de eerste taal is. Naast de app bestaat het lespakket ook uit een docentenhandleiding, een flyer en een promotiefilmpje.

Goede ontvangst

Toen het werd gepresenteerd aan docenten burgerschap van het Alfa-college en Noorderpoort, werd er enthousiast gereageerd. Vanaf dit schooljaar wordt het lespakket op de beide ROC's gebruikt. 'Het is nu nog alleen in Groningen, maar uiteindelijk willen we het wel landelijk uitrollen', meldt Josée. Daar lijkt voldoende interesse in. Gedurende het project waren er vaak positieve reacties als ze voor haar werk naar bijeenkomsten ging en LevelUp noemde. Hierdoor zijn er al contacten van Rotterdam tot en met Zuid-Limburg waar het lespakket met interesse gevolgd is. Josée: 'Geïnteresseerde burgerschapsdocenten kunnen bij DUO een gratis kennismakingspakket bestellen, dat door Studio SpinLink is ontwikkeld.'

DUO

Veel scholieren die een voltijdsopleiding op het vmbo, havo of vwo doen, weten niet altijd wat de mogelijkheden bij DUO zijn. Het is belangrijk om te weten dat ze een tegemoetkoming scholieren kunnen krijgen vanaf hun achttiende. Deze bestaat uit twee onderdelen: een

basistoelage en een aanvullende toelage. Beiden zijn giften. Op de website van DUO staat een 'rekenhulp tegemoetkoming scholieren' waarmee elke scholier zijn of haar tegemoetkoming kan berekenen.

Vanaf achttien jaar kan iedere mbo-student studiefinanciering aanvragen. Deze bestaat uit vier onderdelen: de basisbeurs, aanvullende beurs, een lening en het studentenreisproduct. Ook hiervoor staat op de website duo.nl een rekenhulp studiefinanciering. Minderjarige mbo-studenten kunnen al een studentenreisproduct aanvragen.

Voor iedereen die achttien wordt heeft DUO een handige pagina waar je alle voorwaarden en info over de studiefinanciering kan vinden: <https://duo.nl/18-jaar-worden/>. DUO adviseert om de aanvullende toelage of beurs sowieso altijd aan te vragen. Dit hoeft maar een keer te worden ingevuld. DUO berekent vervolgens zelf elk jaar opnieuw of er recht is op de aanvullende toelage of beurs. ♦



KOKEN MET EEN MISSIE

Op een houtje bijten

Door Lydia Tuijnman



Midden jaren 80 heerste er onder schoolverlaters een hoge werkloosheid. Mijn verkering en ik zaten ook zonder werk en het was bij ons thuis geen vetpot. Als het aan het eind van de maand financieel diep eb was, kropen we door het hele huis op jacht naar ontspoord kleingeld en statiegeldflessen. De pot schafte dan tot de uitkering binnen was pannenkoeken, of we gingen hologig bij onze ouders logeren. Als dan de 'rijke' tijd weer aangebroken was, aten we, om het af te leren, een rijkeluispannenkoek.

200 gram tarwebloem mengen met 4 eieren, mooi luchtig kloppen met een garde. Een halve liter volle melk in kleine scheutjes aan dit mengsel toevoegen, alsmede 20 gram gesmolten boter en een snufje zout. De pannenkoeken bakken in gesmolten boter gemengd met wat arachideolie. Maar bak eerst de vulling! Meng 2 ons spek in kleine stukjes gesneden met 2 ons dito ham en 1 paprika, idem, dus fijngehakt.

Doe olie en boter in de koekenpan, bak eerst een flinke schep van de vulling totdat het lekker begint te ruiken. Doe dan een flinke lepel beslag in de pan, zodat de gebakken vulling onderstaat. Als het beslag aan de bovenkant begin te stollen kun je de pannenkoek omdraaien. Gauw bestrooien met versgeraspte jonge kaas is natuurlijk alleen voor de echt rijken der aarde. De jetset, die het altijd overdrijft, mag er dan nog wat room over gieten en een snufje nootmuskaat erover strooien. Vouw de pannenkoek in vieren en serveer met wat fijngehakte peterselie. Wij dronken er een goedkope schuimwijn bij en voelden ons de sjah, de tsaar en de koning te rijk.



Gezien worden

Door **Fokko Oldenhuis** Fotografie **Ella Huizinga**

Dit is m'n laatste column voor De Riepe. Het schrijven van een column deed ik met plezier. Als je 70 bent, wordt het tijd om de *jongere* generatie zo'n mooi podium te gunnen. Toen de redactie vroeg of ik columnist wilde worden, medio 2014, kende ik de straatkrant niet. 'Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine', staat er aan de binnenzijde van de cover. Sommige Riepeverkopers heb ik in de loop der jaren beter leren kennen. Als ik extra exemplaren van een bepaalde aflevering nodig had, bracht de Riepeverkoper die naar m'n werkplek (Harmoniecomplex). We dronken samen ff koffie. De tas met Riepes verdween al gauw onder de stoel van de Riepeverkoper en gaandeweg kwam een mens tevoorschijn, zoals u en ik met al z'n ups en downs ...

Fokko Oldenhuis is universitair hoofd-docent vermogensrecht en bijzondere hoogleraar Religie en Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen



Met soms wel erg veel tegenslag! Ik heb me vaak verbaasd over hun veerkracht. Je mag dan wel geen vaste plek (meer) hebben om te wonen, maar de veerkracht die jij als mens bezit, kan niemand je afpakken! Het ontroerde me. Inspireerde me ook! En dan te bedenken dat je als Riepeverkoper elke zaterdag al die drommen consumenten, duwend aan hun propvol boodschappenkarretje, aan je voorbij moet laten gaan; ietwat voorovergebogen weggijkend van de Riepeverkoper. Gelukkig zijn er ook mensen die recht op 'hun' Riepeverkoper afstappen en altijd een praatje maken. Ook hier geldt: recht én krom.

Misschien is het u opgevallen dat ik de afgelopen jaren zo af en toe naast het recht ook religie ter sprake bracht in m'n columns. Als hoogleraar Recht en Religie aan de RUG heb ik die vrijheid. Tijdens m'n colleges heb ik altijd verdedigd dat er binnen het publieke domein ruimte mag zijn voor religie. Het viel me op hoe gemakkelijk je de actualiteit, ik beperk me nu tot het christelijk geloof, aan de bijbel kunt linken. Tenminste als je oog hebt voor de boodschap die achter die oude teksten schuil gaat en niet ophoudt waar de letterlijke tekst eindigt. Zo heb ik in die ander-half-jaar-coronatijd vaak teruggedacht aan dat oude paradijsverhaal. Er werd een grens gesteld aan het meer- willen-hebben.

Als je die waarschuwing willens en wetens in de wind slaat, overschrijd je een grens. Daar komt gedonder van. Die boodschap is glashelder: als je steeds maar méér wilt, in ónze tijd wil dat zeggen: alles herleiden tot economische groei, komt het niet goed met onze aarde. We zitten er anno 2021 middenin: extreme overstromingen en extreme hitte. Dat paradijsverhaal past perfect in het politieke program van elke partij. Hoezo religie achter de voordeur?

Tal van Riepe-artikelen hebben de afgelopen jaren diepe indruk op ons gemaakt. Ik volsta met het noemen van het oktobernummer 2020/268. Sindsdien wappert aan ons huis op 11 oktober de Regenboogvlag. Ik wens de mensen van de straatkrant veel sterkte met hun mooie, maar soms ook taaie arbeid: elke maand weer die deadline ...

Riepeverkopers, een goede toekomst gewenst! Aan jullie draag ik m'n laatste column op.

Klassiek

Ik ben een liefhebber van klassieke muziek. Van kamermuziek tot kerkorgel, van oratoria tot moderne pling-ploing: alles mag. Ik luister ook altijd graag naar klassieke muziekzenders en heb dan de onhebbelijkheid om te raden wat er door de ether schalt. Soms is dat gemakkelijker dan het lijkt. Zware jongens als Bach of Stravinsky kun je met enige luisterervaring en een beetje lef best wel herkennen. Soms is het voor de hand liggende juist moeilijk. Beroemdheden als Haydn en Mozart zijn lastig uit elkaar te houden, net als Debussy en Ravel. Overigens raad ik het vaker niet dan wel, tot grote vreugde van mijn vriendin. 'Je had het bijna goed', zegt ze dan met een brede glimlach, in de wetenschap dat ik er een eeuwtje of twee naast zit.

Klassieke muziek heeft een ernstig imago, wat ook komt omdat de entourage zichzelf nogal serieus neemt. In de rock 'n' roll heeft het spuien van je gal evenveel status als het etaleren van je favorieten, maar in de klassieke wereld is alles even heilig. En dat terwijl er genoeg componisten zijn waar geen reet aan is. Antonín Dvořák, Camille Saint-Saëns, Pjotr I. Tsjaikovski en Anton Bruckner behoren tot mijn minst-favorieten. Als ze niet spelen worden ze zeer gewaardeerd. Hun muziek klinkt belegen, alsof het gemaakt is om van hoogtepunt naar hoogtepunt te ploegscharen. Dit is een redelijk onbesuisd standpunt van een luisteraar-amateur, maar aangezien ik ooit cd's gekocht heb van deze lieden, heb ik enig recht van spreken. Waarmee ik maar zeggen wil dat de aanvankelijke bewondering met de jaren is verwelkt. Andere toondichters blijken eigenzinniger, knorriger of verrassender te zijn en blijven daarom intrigeren. De aller-slechtste componist is trouwens Philip Glass, bij wie het verwelken in een moordtempo gaat. Van hem kocht ik ooit tegen sluitingstijd een cd, die ik de volgende ochtend vlak na openingstijd weer inruilde.

Rest mij de prangende vraag te beantwoorden wat nou mooi is. Dat weet ik dus niet. Ik weet het natuurlijk wel, maar kan het niet zeggen. Maar om terug te komen op de bijzonderheid: uiteindelijk zijn voor mij de grootste namen ook de beste. Neem Mozart. Vroeger vond ik hem een vrolijke Frans, die ongetwijfeld allerlei geniale, maar nietszeggende deuntjes op componeerde; nu vind ik hem een bedachtzame minimalist, die ik nog lang niet ken. Zo bewandel je als liefhebber een omgekeerde weg en weet je dat het beste nog moet komen.

JAAP KROL



DAKLOZENBELEID IN

Door Arnold de Meijer

Fotografie Frits Blom

NOORD-NEDERLAND

Zo oud als de wereld is ook het daklozenprobleem. Zwervers en landlopers werden ze vroeger genoemd, verbannen naar Veenhuizen, maar ook toen waren het gewoon dak- en thuislozen. In de problemen geraakt, psychosociale instabiliteit, verslavingsproblematiek, het was er ook toen al. In de loop der tijd heeft de wereld zich ontwikkeld tot een maatschappij waar hoofdzakelijk gelet wordt op de winnaars. Maar er vallen steeds meer mensen tussen wal en schip door scheidingen, verslavingen, armoede en tanende geestelijke gezondheid. Gemeenten en provincies tuigen steeds meer instellingen op om deze groep hulp te bieden. In de komende nummers van Straatmagazine De Riepe, de dak- en thuislozenkrant voor de drie noordelijke provincies, interviewen we woordvoerders van gemeenten en provincies uit alle drie verspreidingsgebieden van De Riepe, over beleid ten aanzien van deze groep aan de onderkant van de samenleving.

In dit nummer de tweede aflevering waarin wethouder Hilde Tjeerdema de situatie in Friesland schetst en haar visie op het daklozenprobleem geeft.

Friesland richt zich op preventie en nieuwe start

‘Onze inzet is vooral gericht op preventie en zo snel mogelijk weer een nieuwe start op een eigen plek’, vertelt Hilde Tjeerdema (D66) 37 jaar, enthousiast. Als wethouder is zij verantwoordelijk voor jeugd, primair en voortgezet onderwijs, sport, publieke dienstverlening, digitalisering. Ook daklozenbeleid zit in haar pakket.

Van opvang naar perspectief

‘In 2018 was het daklozenbeleid vooral gericht op centrale integrale opvang van de circa 900 dak- en thuislozen in Friesland. Dat is inmiddels veranderd waarbij herstel, activering, participatie, maar vooral perspectief bieden, centraal is komen te staan. Onderdak, een eigen plek, is daarbij essentieel. Kijk als je geen drukte meer hebt, omdat je niet meer op zoek moet naar een slaapplek, ontstaat er ruimte voor andere dingen. Dan heb je ook weer tijd om na te denken over wat je eigenlijk wil. Daar willen wij op inhaken. Individueel.

Perspectief

De rol van de gemeente is daarin veranderd. ‘Natuurlijk bieden we nog steeds opvang waar nodig met onze partners, maar niet omdat we dat aanbieden. Nee, we worden nu steeds meer vraaggestuurd. Wat heb jij nodig om dat wat je wil te realiseren en hoe kunnen we daarbij helpen. Het is vooral een bewustwordingsproces. Wij helpen mensen als het ware om vanuit hun eigen kracht en talent hun eigen verantwoordelijkheid daarin onder ogen te zien en wij helpen hen om die verantwoordelijkheid te nemen. Vervolgens faciliteren we dat met scholing, werkervaring, het leren structureren van de dag, het aanbrengen van vaardigheden en ga zo maar door. Daardoor ontstaat perspectief en wordt de toch over het algemeen als confronterend ervaren afstand tot het ‘normale’ leven van alledag, als minder pijnlijk ervaren.

Projecten

Om dit te realiseren zijn er in Friesland een aantal projecten gestart op basis van een integrale aanpak, zoals:

24 uursopvang: hierdoor ontstaat ruimte voor herstel en activering op zoveel mogelijk levensgebieden. Hierbij kan gedacht worden aan organiseren van de eerste levensbehoeften, financiën en schulden en lichamelijke gezondheid.

Interventiewerk: door ambulante werkers die in gesprek gaan met jongeren om vooral te voorkomen dat zij in dakloosheid terechtkomen. Hun rol is vooral gericht op het begeleiden naar de juiste hulploketten op het gebied van onderwijs en schuldsanering.

Kamers met Kansen: is gericht op redelijk zelfredzame jongeren vanaf 18 jaar die door een onveilige woonsituatie dreigen uit te vallen uit hun opleiding aan een ROC. Aan hen wordt gedurende een jaar woonruimte geboden en coaching door een vrijwilliger. Dit project bevordert stabiliteit, het behalen van een diploma en daarmee het voorkomen van schooluitval en zwervgedrag. KMK werkt daarmee preventief en voorkomt dat jongeren gebruik moeten maken van maatschappelijke opvang en ondersteuning.

Skills in de stad: richt zich op een integrale aanpak voor jongvolwassenen tussen de 18 en 35 jaar met een complexe voorgeschiedenis en een duidelijke zorgvraag. De focus ligt op onderwijs, wonen, werken en ondersteuning. Het voorziet in de behoefte aan aanbod voor een groeiende groep jongeren met zeer complexe problematiek die bij het reguliere aanbod dreigen uit te vallen of al zijn uitgevallen. Wij willen deze jongeren de kans bieden om veilig te kunnen wonen en te werken aan herstel en participatie.

Samenwerken

‘Als het uitgangspunt preventie en perspectief is, kun je niet anders dan samenwerken’, vervolgt Tjeerdema haar betoog. In Friesland werken wij samen met wijk- en gebiedsteams, woningcorporaties, particuliere verhuurders, aanbieders van maatschappelijke opvang, de GGZ en verslavingszorg. Omdat daklozen als groep niet bestaan, zij zijn immers erg divers, is ook de hulp en ondersteuning een kwestie van maatwerk geworden. Maatwerk kan alleen als alle betrokken instanties, gemeenten en hulpverleners goed op elkaar afgestemd worden, zoals omschreven in onze nota “Brede aanpak dakloosheid”, met als ondertitel *iedereen gewoon thuis.*’ ♦



Omega

Door **Wietske Aupers** Illustratie **Pim de Boer**

Rinus is een rooie kat van een jaar of 13. Ze woont samen met een mensenvrouw met schizofrenie en een angst-dwangstoornis. In de Riepe beschrijft ze wat het betekent om mantelkat te zijn.

Ze is naar haar ouders. Samen eten. Een gouden kans om wat te schrijven.

Ik ben lid van Omega, de vereniging van Mantelkatten voor mensen met een psychiatrische stoornis. Omega staat voor oneindig. Wij vinden onszelf oneindig belangrijk en proberen dat gevoel over te dragen op de mensen waar we voor zorgen. Die zijn namelijk best onzeker. Ze doen soms gekke dingen, schamen zich daar achteraf voor en durven dan geen nieuwe activiteiten te ondernemen. Mijn vrouw is ooit naakt in een gracht gesprongen. Heel gewoon. Half Nederland vergadert sinds een jaar in of zonder onderbroek en in de zomer liggen ze allemaal topless op het strand. Wij katten zijn altijd naakt en ik ben niet dol op water, maar ik ben er ook weleens in gevallen als ik een visje probeerde te verschalken. Maar mijn vrouw nam die duik omdat ze dacht dat het moest, in een waan. En als die waan weg is durven ze ineens niks meer. Niet naar een etentje, niet naar hun werk. Wat je dan moet doen is er bovenop gaan zitten. Letterlijk. Wat mensen doen is de patiënt dingen uit handen nemen. Ik heb weleens geprobeerd uit te leggen aan de Grote Vrouw,

haar moeder, hoe onverstandig dat is. Zij is lid van Ypsilon, de vereniging van mensen-naasten van mensen met een psychose. Ook een sympathieke club, maar niet zo effectief als Omega. Mensen-naasten brengen ze bijvoorbeeld overal naartoe, om zeker te zijn dat ze niet op het laatste moment besluiten thuis te blijven. Ik spring gewoon op schoot, liefst als ze onderuitgezakt op de bank ligt. En dan gewoon blijven ademen en spinnen. Na verloop van tijd wordt ook haar adem rustiger. Soms pakt ze dan haar iPhone om toch maar een afspraak te maken. Als ze naar dat ding reikt is het voor mij lastig om mijn evenwicht te bewaren. Maar ik verbind daar nooit de conclusie aan dat ik niet gewenst ben. Ik ga even een plasje doen, daarna spring ik er gewoon opnieuw op. Omdat ik weet dat er niets gaat boven mijn goddelijke lichaamswarmte en stabiele ademhaling. Sommige mensen doen aan yoga, maar dit werkt beter, want ze krijgt het goede voorbeeld. Ik straal uit: 'Ik ben geweldig. Ik doe ertoe. Dat kan jij ook doen.'

Ze is terug, heeft een zak kattengrit mee die de Grote Vrouw voor haar heeft gekocht. Want zo'n zak is zwaar en de Grote Vrouw heeft een auto en de Vrouw niet. Onverstandig, maar ik ben blij dat ik nieuw grit in mijn bak heb. Ik plas er wel op. Ik ben namelijk erg de moeite waard en heb het recht om lekker te plassen. Naakt en door iedereen bekeken!

BIE PAD EN WEG



Kruiswoordcrypto

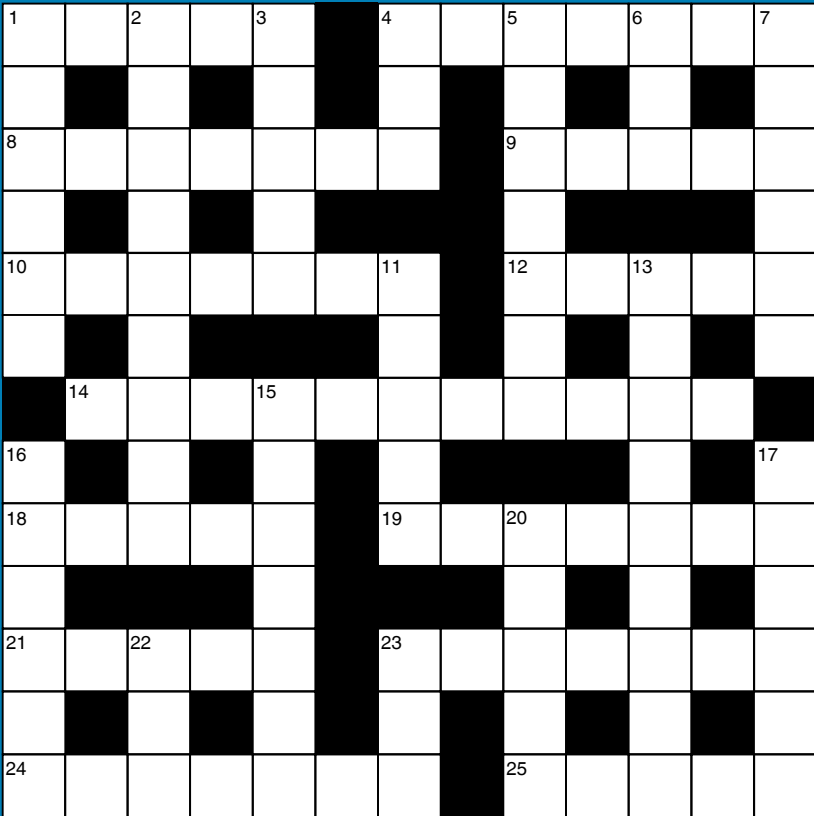
Door **Luuk Kobes**

Horizontaal

- 1 Reuzengestalte 4 Absoluut besloten
- 8 Heraldieke vogel
- 9 Minitrip 10 Echtverbintenis
- 12 Zij zij met u
- 14 Proloog 18 Dieptemaat
- 19 Eerlijk op zijn plek beland
- 21 Beest met vier benen
- 23 Geluidsintensiteitseenheid
- 24 Woordenbestand
- 25 Duitse meisjesnaam

Verticaal

- 1 De k van pk 2 Leasen
- 3 Das 4 Druk in de kroeg
- 5 Oud geld om te wisselen
- 6 Informatie- en communicatietechnologie (afk)
- 7 Verre verwant van het coffeecupje
- 11 Hoest 13 Specialiteit van de Kromme
- 15 Geneesmiddel
- 16 Lingo of Max geheugentrainer b.v.
- 17 Zwijgzame geheim agent
- 20 Kamerledenvakantie
- 22 Zangstem 23 Sjaal



De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie Paul Kimkes

Steenbok **22 december – 20 januari**

We zijn opgevoed om te geloven dat het goddelijke buiten onszelf bestaat; dat we de hulp van gebeden en rituelen nodig hebben om te communiceren met de welwillende krachten van boven. Dat is verre van waar. Je bent zelf een verlengstuk van het goddelijke, vertrouw op je innerlijke wijsheid.

Waterman **21 januari – 19 februari**

Je bevindt jezelf te midden van een transformatie, één die je ertoe aanzet de ware betekenis van vrijheid te ontdekken. Laat het valse los, laat je maskers vallen. Je verandert, groeit en evolueert voortdurend. Gun jezelf de openbaring om dichterbij jezelf te komen.

Vissen **20 februari – 20 maart**

Er kan niets goeds voortkomen uit het vasthouden aan het verleden. Het is tijd voor een schone lei. Loslaten is zelden gemakkelijk, vooral als je gehecht bent aan iets of iemand. Het zal zich echter een opluchting bewijzen. Het is een tijd om in je kracht te komen.

Ram **21 maart – 20 april**

Als je moeite hebt met het vinden van wat je in dit leven wil bereiken, probeer eens je pen op papier te zetten. Door een dagboek bij te houden met een duidelijke intentie in gedachten, krijg je niet alleen duidelijkheid over je doelen, maar ook over je eigen psyche.

Stier **21 april – 21 mei**

Hoe zie jij jezelf? Sterk, onafhankelijk en zelfverzekerd, of ga je gebukt onder een verlammende onzekerheid? Onthoud dat externe validatie je perceptie niet zal veranderen. Ga de confrontatie aan met wonden uit het verleden en de negatieve overtuigingen die ervoor zorgen dat je aan jezelf twijfelt.

Tweelingen **22 mei – 21 juni**

Onophoudelijk stressen lost niets op. Wijd je eens aan meditatietechnieken die je helpen in het heden te blijven. Luister naar rustgevend muziek, werk met ademhalings oefeningen of maak een lange wandeling in de natuur. Kijk verder dan de huidige fluctuaties en onvoorziene kronkels in je realiteit.

Weegschaal

23 september – 22 oktober

Het universum is geen liefhebber van gemengde signalen en besluiteloosheid. Ga voorbij de ruimte van dualiteit en probeer helderheid te scheppen. Als het gaat om interpersoonlijke relaties, geef dan uitdrukking aan je behoeften en je wensen. Onthoud dat andere mensen niet weten wat er in je omgaat.

Kreeft **22 juni – 22 juli**

Het is tijd om je geluk terug te eisen, Kreeft. Je bent lang genoeg omringd geweest door kommer en kwel. Als je erover hebt nagedacht om je creativiteit te synchroniseren met iemand die jouw vaardigheden aanvult is het antwoord: doen! Je creëert zodanig je eigen paradijs.

Leeuw **23 juli – 23 augustus**

Kijk niet vanuit een oordeel naar de situatie waarin je je bevindt. Verander je blik en laat liefde en licht binnenstromen. Sta jezelf toe welwillend te zijn. Je bent genadiger dan dat je jezelf eer geeft. Bovendien kan er niets goeds voortvloeien uit het vasthouden aan wrok.

Maagd **24 augustus – 22 september**

Het is makkelijk om te vergeten dat zonneschijn na regen komt, vooral als we zware beproevingen hebben moeten doorstaan. Goed nieuws: het rad van fortuin zal in jouw voordeel draaien. Vertrouw op de innerlijke stem van wijsheid; haar raad zal je naar magische, vindingrijke paden leiden.

Schorpioen **23 oktober – 21 november**

Je relaties kunnen een uitdaging vormen. Neem eens een kijkje achter de coulissen en inventariseer hun waarde. Vestig je aandacht op de banden die met het verstrijken van tijd en getij verdord zijn. Laat ze zonder schaamte en schuldgevoel los, ze dienen immers geen doel meer.

Boogschutter **22 november – 21 december**

Onafhankelijkheid is voor jou van onschatbare waarde, dus waarom zou je je individualiteit compromitteren ten behoeve van een ander? Vestig je aandacht op giftige relaties die je persoonlijke groei belemmeren. Als je bepaalde koorden hebt moeten doorknippen, gun jezelf dan de tijd en ruimte om te genezen.



STRAATKLINKERS

VAN HULPELOOS NAAR HULPVERLENER

Door Annelies Romers Fotografie Frits Blom

‘Kom maar over een maand terug’, vertelde het wijkteam aan Michael Chafe. Hij klampte zich vast aan een sigaret en zijn telefoon met het bericht van zijn moeder dat hij niet meer naar huis mocht komen. Het wijkteam kon hem nu niet helpen. >>



Op zijn elfde kreeg Chafe van zijn moeder een tik met een schroevendraaier wanneer hij te druk was. Als twaalfjarige jongen pakte hij in paniek zijn tas, omdat zijn moeder dreigde met een internaat. ‘Ik was te dik, ik was te lelijk, ik kon niks’, benoemt Chafe zijn moeders mening. Als hij boos werd, dan antwoordde zij met geweld: ‘Ik had dan blauwe plekken op mijn armen, ik bloedde en de hele kamer lag overhoop.’

Michael Chafe kon niet meer naar huis door een onveilige thuissituatie. Net zoals negen van de tien dak- of thuisloze jongeren die hij tegenkomt. Chafe wil onder de aandacht brengen dat een onveilige thuissituatie kan leiden tot dak- of thuisloze jongeren. Hij legt uit dat het heel veel spanning geeft om in een onveilige thuissituatie te blijven. Jongeren raken overbelast, waardoor er niks anders op zit dan uit huis te gaan. Chafe hoopt te voorkomen dat anderen meemaken wat hij heeft meegemaakt met hulpverleners: ‘Een jongere vertelt jou dat hij fysiek en emotioneel is verwaarloosd, wordt mishandeld, uit huis is en jij staat erbij en kijkt ernaar.’

Elroy Eefting van jongerencentrum Jimmy’s kwam voor Michael Chafe op, met als gevolg dat hij toch na drie dagen

geholpen werd. Echter vreest Chafe voor de dak- en thuisloze jongeren in de steden zonder jongerencentra. Chafe heeft twee jaar geleden op verschillende plekken geslapen: bij een Tinderdate, bij een vrouw die medelijden had, in een hostel en in de jongerenopvang. Overdag was hij bij Jimmy’s, waar hij later ook ging werken. Chafe deed zijn verhaal aan Dagblad van het Noorden en gebruikte dat artikel om een uitkering aan te vragen. Inmiddels woont hij in een studentenhuis en studeert Psychologie.

Nu ondersteunt hij zelf dak- en thuisloze jongeren. Hij heeft contact met de gemeente Groningen en programmaleiders van het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Hij hoopt de effectiviteit te verbeteren: ‘Het lijkt er op dat van de negentig á honderd Groningse dak- of thuisloze jongeren er één is geholpen door het actieprogramma, waar gaat al dat geld heen?’

Toch benadrukt Michael Chafe dat jongeren in een onveilige thuissituatie om hulp moeten vragen, aangezien er altijd iemand is die wilt helpen. ‘We verwachten niet dat u gelijk een slaapplek aanbiedt. Misschien kan u kleding wassen, eten geven of meedenken? Met iets kleins kan u dak- of thuisloze jongeren al een goed gevoel geven!’

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe.

Aksion	<i>Bewindvoering en inkomensbeheer</i>
Als de zon, tekentherapie	<i>Tekentherapie, opleiding en begeleiding</i>
Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)	<i>Nieuws uit Groningen/Drenthe</i>
De Huismeesters, Groningen	<i>Woningcorporatie stad Groningen</i>
Digno BV, Haren	<i>Informatietechnologie</i>
Dik Bike Centre, Groningen	<i>Van ventiel tot helm</i>
Doesburg autoverhuur, Groningen	<i>Van sjorband tot aanhangwagen</i>
Dries Rolde BV	<i>Installatietechniek</i>
Dunk	<i>Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg</i>
Forum Groningen	<i>Boeken, films en events</i>
Gemeente Groningen SoZaWe	<i>WU is dichtbij</i>
Groningen Seaports	<i>Havendienstverlening</i>
Groninger Kredietbank	<i>Sociale hulpverlening</i>
Ingenieursbureau Wassenaar, Haren	<i>Complexe constructies ontwerpen</i>
Klooster Reizen, Haren	<i>Reisbureau</i>
Kluzzenbedrief Jan	<i>Veur putjederij in en omt hoes</i>
Kompas Zuidlarén	<i>Specialist in financiële zorgverlening</i>
Lightwave, Groningen	<i>Spirituele opleidingen</i>
Lotus uitvaart, Thesinge	<i>Uitvaartverzorging en -begeleiding</i>
Metaware BV , Groningen	<i>Cloudoplossingen managementsystemen</i>

Mamamini Helpman	<i>Goededoelenkringloop</i>
New Nexus, Tynaarlo	<i>IT consultancy- en adviesbureau</i>
Noback Ingenieursbureau, Groningen	<i>Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen</i>
Noorderlink, Groningen	<i>Vacatures Noord Nederland</i>
Noorderpoort, Groningen	<i>Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe</i>
Old Burger Weeshuis, Leeuwarden	<i>Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied</i>
't Oortje Sieraden, Groningen	<i>Oorbellspecialzaak</i>
Patrimonium, Groningen	<i>Christelijke woningstichting</i>
Pinkster schilderwerken, Assen	<i>o.a. binnen-/buitenschilderwerk</i>
Praktikos, Assen	<i>Trainingsbureau</i>
Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen	<i>Gastvrij beveiligen</i>
Rijschool Gerald, Peize	<i>Auto- en motorrijschool</i>
Rottinghuis aanemingsbedrijf BV, Groningen	<i>Allround bouwbedrijf in het Noorden</i>
Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen	<i>Strafrechtadvocatuur</i>
Schilders de Vries, Groningen	<i>Sterk in duurzaam ondernemen</i>
Stichting Terwille, Groningen	<i>Vrij van verslaving</i>
Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen	<i>Gezond begint in de mond</i>
Tekstlabel Amber Boomsma, Leeuwarden	<i>Freelance schrijfprofessional</i>
Verslavingszorg Noord Nederland, Groningen	<i>Perspectieven bieden</i>
Willem Rietman Interieur Tynaarlo	<i>Meubilair op maat</i>

Wilt u als bedrijf ook bijdragen?

Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Volgende maand in De Riepe:

Dakloosheid in Noord-Nederland

Sinds 2017 is Eric van Oosterhout burgemeester van gemeente Emmen. Naast de algehele verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van zijn gemeente, voelt hij zich erg betrokken bij mensen in armoede.



En verder:

- Armoedebelëid
- Strijdt tegen onrecht

Deze zal verschijnen rond 1 november 2021

Oplossing puzzel van pagina 23																			
¹ K	O	² L	O	³ S		⁴ B	E	⁵ S	L	⁶ I	S	⁷ T							
R		E		J		A			T		C		H						
⁸ A	D	E	L	A	A	R			⁹ U	I	T	J	E						
C		N		A						I									E
¹⁰ H	U	W	E	L	I	¹¹ K			¹² V	R	¹³ E	D	E						
T		O							U		E	F		I					
		¹⁴ V	O	O	¹⁵ R	S	C	H	R	I	F	T							
¹⁶ T		R		E					¹⁹ H				E		¹⁷ S				
¹⁸ V	A	D	E	M					¹⁹ T	E	²⁰ R	E	C	H	T				
S					E						E		T		I				
²¹ P	A	²² A	R	D			²³ D	E	C	I	B	E	L						
E		L		I			A		E		A		L						
²⁴ L	E	T	T	E	R	S			²⁵ S	I	L	K	E						

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-313 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl

Hoendiephuis, voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl

Ommelanderrhuis
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Het Kopland
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Sociaal Pension Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reïntegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsebrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH winschoten
tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN
Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

NIEUW-AMSTERDAM
24-uurs opvang en nachtopvang
Leger des Heils
Zijtak WZ 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam
tel. 0591-551 020

EMMEN
Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils
Beschermd Wonen Boshuis
Boslaan 138
7822 EP Emmen

HOOGEVEEN
Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN
Sociaal Pension Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

LEEUWARDEN
Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel: 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0900-1188881
www.wender.nl

Sociaal Pension Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0900-188 881
www.wender.nl

Sociaal Pension Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0900-188 88 81
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM
Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM
Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

HEERENVEEN
Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK
Sociaal Pension Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

De Herberg
Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

STRAATKANJER



Op zoek naar geluk

Door **Frits Croes**
Fotografie **Frits Blom**

Lucian Herbert (35) groeide op met drie broers en twee zussen in Timisoara, West-Roemenië. Hij had er een fijne jeugd, speelde vaak met vriendjes in de bossen in de omgeving van de stad. Met slechts acht klassen lagere school was er niet direct een grote toekomst voor hem weggelegd. Een baantje in een steenfabriek leverde te weinig op, het leek hem beter zijn geluk elders te beproeven.

‘Zes jaar ben ik nu in Nederland. Een zus van mij was hier al, zodoende ben ik hier ook gekomen. Ze woont in Winsum, samen met onze moeder die ook De Riepe verkoopt. Zelf verblijf ik op een camping in Tijnje, Friesland. Ik ga per bus naar Haren of Delfzijl, mijn vaste verkoopplekken. Zes dagen in de week werk ik van ‘s morgens vroeg tot de winkel sluit, om geld te verdienen voor mijn vrouw en elfjarige zoon in Roemenië. Zondags slaap ik lekker uit, ben dan moe van het lange staan.’

‘Mijn vrouw verdient een beetje bij met klusjes voor mensen in het dorp. Ik zou haar en m’n zoon het liefst over laten komen naar Nederland, maar moet dan eerst dingen regelen, zoals een huis voor ons drieën. Ik wil hier blijven, ben het leven hier nou eenmaal gewend. Eerst maar eens lekker op vakantie naar Roemenië, familie en vrienden bezoeken.’